

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT

VAN 4 AUGUSTUS 2020

IN DE ZAAK VAN :

1. C. A., wonende te X met Rijksregisternummer X, doch woonstkeuze doende op het adres van zijn raadsman te X;
2. F. A., wonende te X, met Rijksregisternummer X, doch woonstkeuze doende op het adres van haar raadsman te X;

Eisers, met als raadslieden mr. J. R. en mr. S. S., advocaten te X (ref.: /);

TEGEN:

VLAAMSE GEMEENSCHAP, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering in de persoon van de Minister-President met kabinet te 1000 Brussel, Martelaarsplein 19;

Verweerster, met als raadsman mr. B. S., advocaat te X (ref.: GW21700/BS/BS/CS);

BESLIST DE RECHTBANK ALS VOLGT:

1. Rechtspleging

De rechtbank heeft het dossier van de rechtspleging gezien, in het bijzonder:

- Het verzoekschrift tot staking (overeenkomstig art. 29 van het decreet van 10 juli 2008), neergelegd ter griffie op 24.04.2019;
- De tussenbeschikking overeenkomstig art. 19 lid 3 Ger.W. dd. 16.07.2019;
- de (synthese)conclusies voor partijen;
- de overtuigingsstukken van partijen;

De rechtbank heeft op de openbare terechtzitting van 23.06.2020 de partijen gehoord, daarna de debatten gesloten en de zaak in beraad genomen.

De rechtbank heeft toegezien op de naleving van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

2. Feiten (samenvatting)

Eerste eiser is doof sinds zijn geboorte op 17.12.1985. Hij is functioneel analfabeet en kan hierdoor niet of moeilijk lezen en schrijven. Sinds 20.07.2000 is eerste eiser erkend als persoon met een handicap. In het kader hiervan worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) jaarlijks 18 zogenaamde L-uren toegekend aan eerste eiser. Dit zijn uren waarbinnen eerste eiser, binnen de context van zijn leefmilieu, gebruik kan maken van een tolk gebarentaal. Aan eerste eiser werd in de jaren 2016, 2017 en 2018 een verdubbeling van het aantal L-uren toegekend wat maakt dat eerste eiser op jaarbasis over 36 tolkuren of L-uren beschikt. Lopende huidige procedure is het besluit van de Vlaamse Regering van 29.05.2020 tussengekomen (B.S. 15.06.2020) waarbij het persoonlijk contingent van tolkuren in leefsituaties werd opgetrokken van 18 uur naar 80 uur, waardoor eerste eiser thans aanspraak kan maken op 80 L-uren.

Sinds 2006 is eerste eiser geïnterneerd waarbij hij sedert 05.08.2015 in het FPC verblijft. In aanvulling op de hem ter beschikking gestelde L-uren voorziet het FPC in 68 bijkomende tolkuren, wat een totaal van 104 tolkuren betekende, of 2 uren per week.

Eerste eiser stelt dat hij de enige dove persoon is op zijn afdeling en dat hij bijzondere moeilijkheden ondervindt in zijn communicatie nu dit enkel door middel van een doventolk zou kunnen gebeuren. Hij ervaart de hem ter beschikking gestelde L-uren (aangevuld met de door het FPC voorziene tolkuren) als onvoldoende en verwijst hierbij naar het gegeven dat hij gedurende één uur per week een gesprek heeft met zijn individuele begeleider, alsook één uur individuele therapie. Daarnaast zijn er echter ook groepstherapieën waaraan hij stelt niet te kunnen deelnemen, gebeurt de communicatie van huisregels of medicatievoorschriften schriftelijk, bestaat er geen of onvoldoende mogelijkheden voor een herstelgesprek, en dergelijke meer.

Eerste eiser meent dat door deze gebrekkige communicatie er misverstanden en frustraties ontstaan die zijn zorg- en resocialisatie in het gedrang brengen of hierop een negatief effect hebben. Een minnelijk verzoek tot toekenning van bijkomende L-uren kon niet ingewilligd worden nu aan eerste eiser reeds het maximum aantal L-uren is toegekend.

Tweede eiseres is doof sinds haar geboorte op X. Sinds 23.06.2002 is tweede eiseres erkend als persoon met een handicap. Tweede eiseres is momenteel voltijds tewerkgesteld als laborante bij de Ugent. In het kader hiervan worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) jaarlijks 18 zogenaamde L-uren toegekend aan tweede eiseres. Aan tweede eiseres werd in de jaren 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 een verdubbeling van het aantal L-uren toegekend wat maakt dat tweede eiseres op jaarbasis over 36 tolkuren of L-uren beschikt. Lopende huidige procedure is het besluit van de Vlaamse Regering van 29.05.2020 tussengekomen (B.S. 15.06.2020) waarbij het persoonlijk contingent van tolkuren in leefsituaties werd opgetrokken van 18 uur naar 80 uur, waardoor ook tweede eiseres thans aanspraak kan maken op 80 L-uren.

Tweede eiseres stelt dat de (voordien) door verweerster beschikbaar gemaakte L-uren onvoldoende zijn. Zij wijst hierbij op diverse concrete situaties die maken dat de jaarlijks beschikbare uren niet volstaan (raadplegingen bij artsen, sociale contacten, gesprekken met aannemers, verzekeraars, architecten en advocaten naar aanleiding van een schadegeval in haar woning, verkoop van een woning, afhandeling echtscheidingsprocedure).

Op 24.04.2019 hebben eisers een gezamenlijk verzoek overeenkomstig art. 29 van het Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse Gelijke Kansen en Gelijke Behandelingsdecreet neergelegd ter griffie waarmee huidig geding aanhangig is gemaakt.

Eerste eiser heeft in toepassing van art. 19 lid 3 Ger.W. om een voorlopige maatregel gevraagd. Bij tussenbeschikking van 19.07.2019 is deze vordering afgewezen als ontvankelijk maar ongegrond.

3. Vorderingen

Eisers vorderen te horen zeggen voor recht dat de weigering van verweerster om een verhoging van het aantal L-uren toe te kennen een weigering uitmaakt om redelijke aanpassingen te treffen ten voordele van een persoon met een handicap en aldus een discriminatie vormt in de zin van art. 15, §0 juncto art. 19 van het Gelijkekansendecreet.

Hierop aansluitend vorderen eisers aan verweerster de staking te bevelen van de weigering om redelijke aanpassingen te treffen ten voordele van hen en aan verweerster te bevelen om vanaf het tussen te komen vonnis voor een periode van minstens 5 jaar (nadien te herevalueren in functie van de feitelijke ontwikkelingen) aan eerste eiser bijkomend 120 L-uren toe te kennen en aan tweede eiseres bijkomend 60 L-uren, bovenop de L-uren die zij reeds ontvangen overeenkomstig art. 6 van het Besluit van de Vlaamse regering van 15 januari 2016, onder verbeurte van een dwangsom van 1.000,00 euro per maand.

Daarnaast vorderen eisers de veroordeling van verweerster tot betaling van een forfaitaire schadevergoeding overeenkomstig art. 28 §2, 2° van het Gelijkekansendecreet wegens morele schade van 1.300,00 euro, de depersonalisatie van de tussen te komen beschikking, de veroordeling van verweerster tot de kosten van het geding met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 1.440,00 euro en de voorlopige tenuitvoerlegging zonder borgstelling overeenkomstig art. 29 §4 lid 7 van het Gelijkekansendecreet.

Verweerster besluit tot de ongegrondheid van het verzet van eisers en vordert de veroordeling van eisers tot de kosten van het geding met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding van 1.440,00 euro.

4. Beoordeling

a.) Ontvankelijkheid – ongegrondheid

Verweerster werpt vooreerst een aantal eerder procedurele middelen op. Zo argumenteert zij dat eisers hun vordering (minstens eveneens) dienden te richten tot het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en dat de vordering van eisers zou indruisen tegen de inclusiegedachte en de Belgische bevoegdheidsverdeling.

Deze argumenten werden reeds beoordeeld in de tussenbeschikking van 16.07.2019 waar deze als middelen van onontvankelijkheid door verweerster zijn opgeworpen. Een uitbreiding of heromschrijving van deze middelen kan geen afbreuk doen aan het feit dat deze middelen reeds werden beoordeeld. Deze argumenten kunnen dan ook niet andermaal als middelen ten gronde worden opgeworpen en zouden om overigens analoge redenen moeten worden verworpen.

b.) Discriminatie

Reeds in de tussenbeschikking van 16.07.2019 zijn de juridische krijtlijnen van de beoordeling uitgezet. De rechtbank stelde hierbij dat het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, in art. 15 volgende vormen van discriminatie onderscheidt: directe discriminatie, indirecte discriminatie, intimidatie, seksuele intimidatie, opdracht geven tot discrimineren en het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap. Er is sprake van het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap "als aanpassingen worden geweigerd die geen onevenredige belasting betekenen, of waarvan de belasting in voldoende mate wordt gecompenseerd door bestaande maatregelen. Als aanpassing wordt beschouwd, elke concrete maatregel, van materiële of immateriële aard, die de beperkende invloed van een onaangepaste omgeving op de participatie van een persoon met een handicap neutraliseert" (art. 19).

Art. 36 §1 van het voornoemde Decreet bepaalt dat als een persoon of een van de instellingen, organen of verenigingen, in een burgerrechtelijke procedure voor een bevoegd gerecht de schending inroept van

dit decreet en feiten aanvoert die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden, valt de bewijslast dat er geen discriminatie is, ten laste van de verweerder. Zodoende dient verweerster het bewijs te leveren van het feit dat zij wel voorzien heeft in redelijke aanpassingen.

Het decreet van 10 juli 2008 bepaalt immers ook in art. 21 het volgende: "§ 1. Een situatie waarbij iemand op grond van een of meer, werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende, beschermd kenmerken, minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, geeft nooit aanleiding tot de vaststelling van enige vorm van discriminatie die door dit decreet verboden wordt als die situatie wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan.

§ 2. Een situatie waarbij een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze iemand met een beschermd kenmerk kan benadelen, geeft nooit aanleiding tot de vaststelling van enige vorm van discriminatie die door dit decreet verboden wordt als die situatie wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan".

De rechtbank moet vervolgens vaststellen dat eisers als 'feiten die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden' de problemen aanhalen die zij dagdagelijks ondervinden door een vermeend gebrek aan L-uren. Wat eerste eiser betreft zijn dit de problemen die het gevolg zijn van internering en de beperkte mogelijkheden tot communicatie binnen deze context. Wat tweede eiseres betreft zijn dit de problemen die zij in haar dagelijks leven ondervindt (ernstige gezondheidsproblemen van de dochter, een echtscheidingsprocedure, gebreken binnen de woning, gebruikelijke sociale contacten).

De rechtbank acht deze feitelijkheden evenwel niet afdoende om 'het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden', waarbij onder discriminatie 'het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap' begrepen moet worden. Het gegeven dat de door de overheid verstrekte maatregelen niet voldoende zouden zijn voor de persoonlijke en geïndividualiseerde noden van de eisers, kan naar het oordeel van de rechtbank niet als geweigerde redelijke aanpassingen aanzien worden. Het moet immers vastgesteld worden dat de overheid voorzien heeft in een basispakket L-uren voor personen die zich in gelijkaardige omstandigheden bevinden, dat desgevallend uitgebreid kan worden in functie van de individuele noden van de betrokkene.

Daarnaast moet vastgesteld worden dat er op diverse andere vlakken tegemoet gekomen wordt aan de noden van eisers. Zo zijn er binnen de context van FPC Gent voor eerste eiser 68 extra uren beschikbaar gemaakt en zo zijn er voor wat betreft de gezondheidsproblemen van de dochter van tweede eiseres tolkuren beschikbaar door het ziekenhuis (weliswaar enkel bij een hospitalisatie). Er zijn derhalve op diverse vlakken 'redelijke aanpassingen' om eisers tegemoet te komen en hen te ondersteunen. Het gegeven dat deze middelen slechts gelimiteerd beschikbaar zijn en hierbij niet voldaan kan worden aan alle noden van de betrokkenen, kan niet beschouwd worden als feiten die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden.

Ook het gegeven dat lopende deze procedure het besluit van de Vlaamse Regering van 29.05.2020 is tussengekomen (B.S. 15.06.2020) waarbij het persoonlijk contingent van tolkuren in leefsituaties werd opgetrokken van 18 uur naar 80 uur, waardoor eisers thans aanspraak kunnen maken op 80 L-uren in plaats van 36, kan niet beschouwd worden als een impliciete erkenning van een discriminatie door weigering van redelijke aanpassingen.

Nu eisers niet het bewijs leveren van feitelijkheden die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden treedt het mechanisme van de omkering van de bewijslast voorzien in art. 36 §1 Gelijkemansendecreet niet in werking. Hun vordering dient derhalve als ongegrond te worden afgewezen. Om analoge redenen kan er geen schadevergoeding worden toegekend aan eisers wegens enige discriminatie.

c.) Gerechtskosten en voorlopige tenuitvoerlegging

De hoofdvordering van eisers wordt in deze beschikking als ongegrond afgewezen. De vordering van eisers is echter wel ontvankelijk. Zodoende is de rechtbank van oordeel dat ieder der partijen omtrent een ander geschilpunt in het ongelijk zijn gesteld (verweerster wat betreft de betwiste ontvankelijkheid en eisers wat betreft de gegrondheid) zodat de rechtbank het raadzaam acht de gedingkosten om te slaan (art. 1017 lid 4 Ger.W.), in de mate zoals hierna bepaald.

Krachtens art. 1395 juncto 1039 Ger.W. zijn de beschikkingen in kort geding van rechtswege uitvoerbaar.

OM DEZE REDENEN,

BESLIST DE RECHTBANK, op tegenspraak en in zoals in kort geding,

Verklaart de vordering van eisers ontvankelijk maar ongegrond.

Verwijst ieder der partijen in de eigen gedingkosten met compensatie van de rechtsplegingsvergoedingen.

Veroordeelt de eisers tot de betaling van 165,00 euro (eik 82,50 euro) rolrechten aan de Belgische Staat (FOD Financiën).

Deze beschikking is van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting op 4 augustus 2020, waar aanwezig waren:

D. L., rechter, voorzitter van deze kamer, in vervanging van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, van de afdelingsvoorzitter van deze rechtbank, afdeling Gent, van de ondervoorzitters en de ouder benoemde rechters, allen wettelijk verhinderd, bijgestaan door F. P., Griffier